

Aan de voorzitter van de Tweede Kamer der Staten Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Den Haag

27 januari 2004

Ons kenmerk

BVE/KenO/2004/364

Uw brief van

Onderwerp

Beleidsreactie Examenverslag 2003

Hierbij ontvangt u mijn beleidsreactie op het 'Examenverslag 2003; de examens beroepsonderwijs' van de inspectie van het onderwijs.

Conclusie

Het beeld dat de inspectie nu schetst in het Examenverslag 2003 betreft de inspectiebevindingen over de examens in het schooljaar 2002/2003 aan de hand van het toezichtkader van de inspectie. Uit het jaarlijkse examenverslag blijkt opnieuw dat het moeilijk is een transparant en vergelijkbaar beeld te krijgen van de examenkwaliteit. Daarom wordt ook beoogd een nieuwe examensystematiek in te voeren, waarin dat wel kan (op basis van de landelijke standaarden waaraan de examens moeten voldoen en waarop één instantie, het KwaliteitsCentrum Examinering (KCE) het toezicht houdt). Pas na inwerkingtreding ervan wordt ook duidelijk in welke mate de landelijke beleidsdoelstelling is gehaald. Die luidt: In 2005 voldoet naar het oordeel van het KCE 85% van de examens aan de landelijke standaarden.

De inspectie heeft wel ten aanzien van de examenvoorwaarden een transparant en vergelijkbaar beeld kunnen leveren. De voorwaarden betreffen: de interne bewaking van de examenkwaliteit, de naleving van de verplichting tot externe legitimering door een exameninstelling, de organisatie van het examen en de beoordeling van het examenwerk van deelnemers.

Het verheugt mij dat de voorgaande jaren geconstateerde opgaande lijn in de beoordelingsscore ten aanzien van de examenvoorwaarden zich doorzet. De inspanningen door de onderwijsinstellingen voor de verbetering van de bewaking van de examenkwaliteit door de instellingen beginnen hun vruchten af te werpen. Deze ontwikkeling sterkt mij ook dit jaar in het vertrouwen dat wij - departement, instellingen, bedrijfsleven en overige betrokkenen - op de goede weg zijn.

Bij de opleidingen waar de bewaking van de examenkwaliteit nog niet op orde is, bestaat geen zekerheid of de examenkwaliteit bij die opleidingen in orde is. Daar is dus sprake van een lacune in de waarborging van de examenkwaliteit. De feitelijke stand van de borging van

de examenkwaliteit maakt het dan ook noodzakelijk de ingezette aanpak ten aanzien van de verbetering van de examenpraktijk voort te zetten. Die aanpak heb ik geschetst in de beleidsreactie (kamerstuk 27.451 nummer 23 d.d. 18 februari 2003) op het vorige Examenverslag 2002. Onderstaand geef ik een *verantwoording van de voortgang* en de *actualisering van de eerder aangekondigde aanpak*.

Beoogd wordt de invoering van een nieuwe examensystematiek per 1 augustus 2004. De drie onderdelen van het implementatietraject, die in de brief d.d. 11 juli 2001 en de vorige beleidsreactie d.d. 18 februari 2003 zijn vermeld, zijn ter hand genomen:

- De stichting KwaliteitsCentrum Examinering beroepsopleidingen (KCE) is opgericht.
- Het wetsvoorstel, dat de formele basis legt voor het KCE en voor de overige elementen van de nieuwe examensystematiek, is aangeboden aan de Tweede Kamer (kamerstuk 29.205 nr. 1-4). Op 21 november 2003 heb ik de nota naar aanleiding van het eindverslag (kamerstuk 29.205 nr. 6) naar de Kamer gestuurd met de beantwoording van de schriftelijke vragen. Beoogde datum van inwerkingtreding van het wetsvoorstel is 1 augustus 2004.
- Op jaarbasis wordt vanaf 2001 € 11,3 miljoen ingezet voor enerzijds de opbouw van het KCE en zijn voorbereidende werkzaamheden en anderzijds de toegroei van de instellingen naar de nieuwe examensystematiek door middel van stimuleringsprojecten ter verbetering en vernieuwing van de examenpraktijk. Voor het schooljaar 2003/2004 is sprake van gerichte inzet van het instellingsdeel van het examenbudget via een specifieke projectregeling. Deze regeling heeft ten doel het wegwerken van nog bestaande, door de inspectie geconstateerde tekortkomingen in examenvoorwaarden, waaronder de externe en interne kwaliteitsbewaking van examens, bij de betreffende instellingen. De inzet van deze middelen dienen instellingen te verantwoorden in de jaarrekening. En in het schooljaar 2004/2005 wordt bij deze opleidingen van de instellingen door de controle van het KCE zichtbaar of daadwerkelijk aan de landelijke standaarden is voldaan. Met ingang van het schooljaar 2004/2005 zal het instellingsdeel van het examenbudget tijdelijk worden toegevoegd aan de rijksbijdrage. Aan deze lumpsumbekostiging voor de examens worden resultaatcondities gekoppeld en de realisatie ervan wordt na een periode van 3 jaar geëvalueerd. Voortzetting van deze lumpsumbekostiging is afhankelijk van de bevindingen uit deze evaluatie.

Het schooljaar 2003/2004 is een voorbereidingsjaar, waarbij het KCE, vooruitlopend op de beoogde inwerkingtreding van de wetswijziging, al per 1 augustus 2003 kan starten met de externe bewaking van examens.

- Ik ben hier toe over gegaan op verzoek van de instellingen, na een schriftelijke consultatieronde van partijen, na overleg met de inspectie en na het informeren van de Kamer. In aansluiting op de beleidsreactie op het Examenverslag 2002 heb ik op 18 maart 2003 een brief (kamerstuk 27.451 nummer 25) naar de Tweede Kamer gestuurd met informatie over de operationele start van het KCE in het voorbereidende schooljaar 2003/2004, inclusief de beantwoording van de schriftelijke vragen van de commissie Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. In mijn brief aan de instellingen d.d. 4 april 2003 heb ik toestemming gegeven dat onderwijsinstellingen die dat wensen tijdens het schooljaar 2003/2004 de verplichting tot externe legitimering (= externe bewaking door een exameninstelling) invullen door een overeenkomst met het KCE te sluiten. Ik heb de instellingen gemeld dat ik ze wat het schooljaar 2003/2004 betreft niet zal houden aan de verplichting tot externe legitimering door een exameninstelling in geval de instelling tijdig een overeenkomst aangaat met het KCE over de externe bewaking door het KCE van de examens van met name genoemde opleidingen. De instelling kiest dus of zij gebruik wil

maken van deze mogelijkheid tot KCE-bewaking. Voor opleidingen die niet door de instelling zijn ondergebracht in de overeenkomst met het KCE, blijft de verplichting tot externe legitimering door exameninstellingen geheel overeind. Aan deze mogelijkheid om van het KCE gebruik te maken is de voorwaarde verbonden dat de instelling de door het KCE gevraagde informatie levert ten behoeve van de externe bewaking van de examenkwaliteit.

- Volgens opgave van het KCE blijkt dat 80 instellingen (te weten 41 ROC's, 8, vakinstellingen, 10 AOC's en 21 niet-bekostigde instellingen) voor de examens van in totaal 11.422 aangeboden beroepsopleidingen hebben gekozen voor de externe bewaking van de examenkwaliteit door het KCE in het voorbereidingsjaar 2003/2004. Voor de overige instellingen en opleidingen geldt de verplichting tot externe bewaking/legitimering door exameninstellingen tijdens dit schooljaar.
- Het KCE voert de externe bewaking uit op basis van door het KCE vastgestelde standaarden 2003/2004. Het KCE heeft deze standaarden ontwikkeld in samenwerking met de onder het KCE opererende sectorale examenplatforms en na een brede consultatieronde.

Toezicht op de naleving tijdens het schooljaar 2003/2004

Wat de bestaande examensystematiek en de naleving externe legitimering betreft: conform de beleidsreacties op het Examenverslag 2001 en 2002 is de inspectie opdracht gegeven verscherpt toezicht te houden op de naleving van de verplichting tot externe legitimering. Gelet op de bevindingen van de inspectie in het onderzoek in 2002/2003 zal de inspectie het verscherpte toezicht hierop voortzetten bij de opleidingen die door de instelling in het schooljaar 2003/2004 niet onder de KCE-bewaking zijn gebracht. In de brief aan de instellingen d.d. 4 april ben ik expliciet ingaan op de naleving van voornoemde verplichting bij de betreffende opleidingen.

De bevindingen van de inspectie bij de herbeoordeling van eerder geconstateerde niet naleving van de vereiste externe legitimering gaven geen aanleiding tot het opleggen van sancties.

Volgende rapportage, over de examens 2003/2004

Over de effecten van de aanpak op de korte termijn op de kwaliteit van de examens 2003/2004 zal de inspectie verslag doen in het Examenverslag 2004. Hierin worden zowel de inspectiebevindingen vermeld (van het inspectieonderzoek op basis van het waarderingskader van de inspectie) over de opleidingen die niet zijn ondergebracht onder een overeenkomst met het KCE, evenals de bevindingen van het KCE over de overige opleidingen.

De staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

(drs. Annette D.S.M. Nijs, MBA)